

VESZPRÉMVÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Egész évre — 12 korona. Negyed évre — 3 korona.
Fél évre — 6 " Egyes szám — 24 fillér.
Községi jegyzők, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronért kapják a lapot. — Nyilvántartási sora 40 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Galamb-utca 2. szám.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkeres-
kedése, Szabadság-ter 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Előfizetési ár 8 korona. Felhívások, adoma-
nyok, közértesítések soronként 20 fillér. — Telefon 14.

Vármegyei közgyűlés.

Veszprémvármegye törvényhatósági bizottsága július hó 14-én délelőtti tartotta közepes érdeklődés mellett rendes közgyűlését Hunkár Dénes főispán elnöke alatt. Megjelentek a közgyűlésen dr. Szász Károly a képviselőház alelnöke, dr. Antal Géza, Holtscher Károly, dr. Magyar Károly és dr. Övári Ferenc országgyűlési képviselők.

Hunkár Dénes főispán fél tízkor nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat, sulyos szavakkal ítélte el volt szövetségünk hűségét. Bejelentette még, hogy Békffy Pál közg. gyakornokot tb. szolgabíróvá nevezte ki. Az alispán negyedéves jelentését helyesléssel vették tudomásul. Dr. Szász Károly arra vonatkozó indítványát, hogy ezúttal a negyedéves jelentések is nyomtatassanak ki s osztassanak szét, dr. Véghegy Kálmán alispánnak oly értelmű fölvilágosítása után, hogy nincs rá fedezet, — visszavonta. Két választás következett és pedig először a központi választmányban megüresedett 2 tagsági hely betöltése. Iktódy-Szabó János dr. Hunkár Dénes főispánhoz intézett levelében kijelentette, hogy erre a tagsági helyre nem pályázik, — babarci Schwarzer Ottó báró és Mohácsy Lajos választották meg, míg az állandó választmányi tagságra közfelkiáltással Iktódy-Szabó János dr.-t választotta meg a közgyűlés. Több átiratot tudomásul vettek, az alispánnak erre vonatkozó jelentését, hogy az újabb hadikölcsönre 100.000 koronát jegyzett, jóváhagyólag tudomásul vették. Az egeraljai hírhedtült vált bikaszamadás ügyében utasították a községet jegyzőt, hogy legközelebb a járási számvevő közbenjöttével tartandó közgyűlésen készítsék el a helyes számadást. Veszprém városnak 75.000 korona, Pápa városnak 100.000 korona hadikölcsön jegyzését és utóbbi városnak a közlelmzés biztosítására 100.000 korona kölcsön felvételét kimondó határozatát és Veszprém város építési szabályrendeletét, utóbbit némi módosításokkal, jóváhagyták.

Siófokra fűrdőbiztosul július 1-ig Kenessey Pongrác enyingi, aug. 15-ig Sült Lajos pápai szolgabíró, szeptember 15-ig pedig Kormendy Béla főszolgabírói rendelték ki. — A Mezőkomárom, Lajoskomáromi Sió-híd vámszedési jogának megváltása tárgyában az egyezség az esztergomi székesfő-káptalannal nem sikerült, encélfogva a törvényhatóság fölir a keresk. miniszterhez a megváltási eljárás megindítása iránt.

Letárgyalták azután a többi folyó ügyeket, s a közgyűlés déli 12 órakor véget ért.

Az alispán évi jelentéséből.

3. A népnevelésügy.

Az országos statisztikai hivatal által legutóbb összeállított adatok szerint a megye területén a tankötelesek száma: 39.248. — Ezek közül mindennapi iskolába járt: 15.560 fiu, 14.840 leány, összesen: 30.400. — Ismétli iskolába járt: 8.708, összesen: 39.108; — 140 tizenkét-tizen-négy éves fiu nem volt beiskolázva, mert a rendkívüli viszonyok miatt napszámosi teendőket végeztek.

A vármegye népességének irni tudását illetőleg kedvezőek ehaladási adatok. — Ugyanis míg 1900-ban a népesség 66%-a tudott irni, olvasni, ma már 83%-a tud, vagyis míg 1900-ban csak 242.209 ember tudott, 1914-ben már 295.212 ember tudott irni, olvasni.

A gyermekóvó száma volt: 16; — 4 állami, 3 községi, 8 róm. kath., 1 társulati; — ma az óvodák száma 20, — 6 állami, 3 magán, 2 községi, 1 egyesületi, 8 felekezeti.

Elemi iskola jelleg szerint volt: 308, van 311. — Állami 7, községi 17, magán 3, róm. kath. 161, ev. 44, ref. 71, izr. 8.

Az iskolák mind magyar nyelvűek. Tanítók mind tudnak magyarul. — Tanítók száma volt: 257, az idén csak 40 működhetett, mert a ta-

nulók az iskolába járás alól a rendkívüli körülmények miatt felmentettek. — Államsegély tavaly kiutaltatott az iskolák és tanítók részére: 318.718 korona, az idén: 329.794.

A vármegye királyi tanfelügyelője az év folyamán 20 új állami iskola és 4 új állami gyermekóvó szervezése iránt tett a miniszteriumhoz javaslatot. — Javaslat e lyben el is fogadott, de a háborús viszonyok folytán a szervezési munkálatok felfüggesztettek. A javaslat szerint új iskolák szerveztetnének: Ajkán, (belterületen és külterületen), Ajkarendeken, Szentgálon, (Hárságy-pusztán és a mészegetőtelepen), Somlójenőn, Bakonybélén, (Somhegy-pusztán s a külterületen), Veszprémpinkócon, Kisberzenyben, Vináron, Kúlsővaton, Lókuton, (Gyertyánkút-pusztán és Obánya-pusztán), Nagyesztergáron, (Kardosrét-pusztán), Iharkuton, Olaszfaluban, (Veim-pusztán), Nemes-szalókon, Alsóiskázson, Urkuton és a pápai Bánóci-pusztán.

Uj gyermekóvók szerveztetnének: Veszprém-ben 1, Balatonalmáiban 1, Nagyteleven 1, Pápan 1.

Uj polgári iskolák szervezése iránt is folyamta bba tette a tárgyalásokat a kir. tanfelügyelő: Veszprém-ben, Enyingen és Devecserben, — de a háborús viszonyok miatt ezek a tárgyalások is megszakadtak.

Az iskolák építésében és szervezésében, fejlesztésében a sulyos körülmények folytán nem történt meg ugyan minden kívánt intézkedés, de mégis új tanítói állások szerveztettek államsegély-lyel: Nagyteleven, Márkón, Kertán, Mihályháza-n.

A tanítók az egész megyében az idén is megkapták az államsegélyek terhére eső magasabb illetményeket, minden korlátozás nélkül.

A vármegye népoktatása a nehéz viszonyok közepette is kielégítő volt; a megyei tanítószág lelkes és hazafias munkát végzett és a kir. tanfelügyelőség és minden tőle telhetőt megtett, hogy a vármegye tanítási ügye s általában a vármegye tanügyi adminisztrációja megfelelő maradjon.

„Elmegadtok!”

és egyéb apróságok az oroszokról.

Délkelet-galiciai harctér, június hó.

Szép élet, gyöngy élet! Gyöngy a katona élet!

Akár táborba szállván, akár tartalékban, akár a lövészárokban: testvér itt mindenki. Testvér, bajtárs, osztályos örömben-bubán, részes a dicsőségben, diadal-móroban, reménykedésben, mindenben-mindenben. A komoly órák megfeszített ész-, ideg- és izommunkájának eredménye pajzán játszi kedvet lop a meglelt férfi lelkebe is. És mennyi alkalmat nyújt arra maga az ellenség, a muszka is! Nem csak azzal, hogy magasan lo-bogó harci lelkesedéssel vitézül küzdő s egyre előretörő csapataink előtt nincs megállás a szá-mára, hanem közvetlenül is ad olyan alkalmakat, amelyek — eredeti célját tévesztve — pompás órákat szereznek vitéz magyar katonáinkra...

Akkortájt volt, amikor mi odahaza olyan rettenő elszorult lélekkel, büns kicsinyhitűséggel, szinte szárnyszegettnek érzévn magunkat, alig-alig hogy pislogásban tudtuk tartani a jövő-höz való reményt. A márciusi szomorúságos na-pok idején volt. Farkasszemét néztek egymással magyar és muszka. Alig egy kőhajításnyira egy-mástól a két lövészárk. Jaj volt annak a musz-kának, aki akár csak annyira, ahogy az egyszeri-sátoros cigány tette annakidején, fagyos téli idő-ben, hogy t. i. kidugta a nyitott sátor ajtaján, az ujját, hogy vajjon milyen idő van „odakint”, látbatóvá tette valamely teste részét; az menten

felfordult valamelyik éber katonánk golyójától. Egy reggel mégis, hogy hogy nem, irást találták a mieink lövészárkaikban.

— Irás! Hát ez vajjon honnét kerül. Nézik, forgatják.

— Nini, hisz ez magyar szó, — mond az egyik.

— Az ám: istennyilát, magyarszó! Már, már, hogy az az atrecája, hogy: „MAGYARAK!”

— Hát olvassátok el — mond végül egy másik kemény baka: írásbú ért az embőr!

És az irás monda betűről-betűre így, ahogy következik:

MAGYARAK!

A németek figyelésének. Önnek megalackoznak: Przemysl elfogatván elmegettök. S így tovább, usakodni hábavaló. A tavasz érkezik, a mezőgazdaiaink maradnak kidolgoztatlen. Az éhség fenyegetnek Önnek.

Elmegadtok!

Hát csak világosabb a napnál, hogy rögvest szaladt erre a gyönyörű írásra a magyar baka „elmegettök”-ni magát!

De volt ennél egy cifrább irás is. Ráfogás-sal élt a muszka és irást csinált róla. Irást, talán valami régi rossz gramatikából, talán valamikor a zengzetes szép magyar nyelvvel kü-zködő, de azt csak úgy mint a vitéz magyar kato-nát meggyőzői nem tudó muszka segítségével. És az irás így szökött:

„Kerek nem löni golyók dum-dum.

Katának!

Vezéreknek kényszeritenek löni golyók dum-dum és nem tudtak milyen nagy büntetés kapni fogtak.

A mindennak orosz katonáért golyó dum-dumok megsební vagy megfölní két magyar katonát egyon löni fognak.

Tes-ék a föltesnek elvetni, ezek embertelen, akkor az élet pajtások biztos fognak.

Intés vezérek, a mindenért megfölní katonáitók fognak felöni két katonáink eredménye nem adt, akkor a mi főbagyveszerünk parancsolt: négy magyar katonak felöni.”

Hát ezt fejtő meg magyar barátom, ezt az irást! (Ha ugyan ki tudja szedni a szegény nyomdász olyig s nem bolondul már bele az első mondat után és így szemed elé sem kerülhet.)

Érezte-e a muszka, nem-e, hogy hazugságo-san felépitett irását egy magyar egy se tudja be-venni: a cédula másik felére német szövegben adta magyarázatát, hogy mit akar.

Schiessst nicht mit Explosionspatronen.

Soldaten!

Eure Vorgesetzten zwingen Euch (!) mit Explosions-Kugeln zu schießen. Ihr wisst nicht, welchem Risiko ihr dadurch ausgesetzt werdet. Für jeden russischen Soldaten, der durch eine Explosionskugel verwundet, oder gar den Tod gefunden, werden 2 Mann Gefangene von Euch niedergeschossen werden.

Werft die Patronen weg, es ist unmenschlich, unwürdig und ihr könnt dann für das Leben Eurer Kameraden sicher sein. Die Warnung Eurer Vorgesetzten dass für jeden niedergeschossenen Eurer Soldaten, zwei von unseren niedergeschossen werden, hat seine Wirkung verfehlt. Unser Höchstkommmandierender hat befohlen: in diesem Fall vier Mann von Euch nieder zu schießen.

Persze nem volt a mi katonáinknak mitől tartani, mert — s ez az irás is az orosz erkölcsi felfogás egy kiáltó dokumentuma — az egész hazugságos ráfogás.

Egy szép fekvési városkába jutottak az oroszok. Nem hősi elcsántással kerültek oda, nem vitézi eredménye volt az érkezésük. Gaz

H I R E K.

— **Levél a harcterről.** Egy kedves ismerősünk, akinek bátyja az északi harctéren szolgált a háboru kezdete óta, kapta bátyjától az alábbi levelet, a melynek közérdeklődésre számot tarthatnak alábbi részei:

Hogy itt véres nagy napokat élünk, azt az újságok révén talán jobban tudjátok mint mi. Bennünket közvetlenül csak az érint, ami közelünkbe történik s az benneteket érdekel kevésbé. 17-ik napja állunk tűzben és a gorliczei áttörés óta óriási utat tettünk meg folyton harcolva mint a mythosbeli heroszok úgyve hajítva magunk elől az oroszok szétvert hadait. Persze a „jeges medve” vissza vissza s ilyenkor megakad egy pár napra az üldözés s megint formális csatát kell végig vinni, lövészárkok harcok alapos tűzérési előkészítéssel, míg a helyzet megérke a rohamra. Az oroszok két védelmi vonalán keresztül gázoltunk s most még egy van hátra, ahol megvetettük lábaikat. Mint mondony 17-ik napja szakadatlanul ropognak a puskák, kattognak a gépfegyverek. Gyalogságunk gyönyörtelen dolgozik. A föld alatt ásva magát mind közelebb, úgy hogy csaknem veszteség nélkül közelíti meg az ellenséges állásokat. Mi pedig pusztítjuk a muszkát, hatalmas tűzsergünk összefüggő vonala állandóan tűz alatt tartja egyrészt az ellenséges tüzérseget, másrészt a lövészárkokba szórja pusztító lövedékeit. A mi tarackjaink 10 cm. ekrazit-gránátjai, a 15 cm. nehéz lövegek és a 30-5-os mozsarak szétrombolják a művésziesen kiépített sáncokat s hogy fogalmad legyen a rombolásról csak egyet említek meg. A 30-5-es mozsarak 380 kgramos bombái akkorák mint egy 6-7 éves gyermek s akkora földtölcserű vágnak ki, hogy két hat fogatú ágyút emberestől lövéstől bele állíthatsz. Az 50 kg. ekrazit robbanása megremegteti a földet 5 és 6 kilométernyire s a feldobott földtömeg meg-meghaladja a 4 emeletes ház magasságát, mindjárt el is temeti azokat, akik robbanás következtében eszméletlenül fekvé maradnak, ha ugyan nem tépi darabokra. Ilyen elemekkel szemben, az oroszok megőrülnek mikor csak a lecsapódó löveg bögését hallják messziről, azt nem bírják ki emberi idegek.

Egyébként jól vagyunk, egészségem étvágyam kitűnő, a tavaszi nap felbarnított s a fősleges levegő megacélozta fizikumomat. Igaz, hogy keveset alszom de azt megszokja az ember, s hogy éjjel a legborzasztóbb ágyúdörgés közben is nyugodtan tudok aludni azt 11 hónap keserves iskolája hozza magával. A mióta tavasz van, nemis aludtam fedél alatt, s ez így sokkal jobb, egészségesebb.

Esténként, ha egy kissé szünetel a harci zaj, sátram előtt üldögélve nézem a csillagos eget. A tábornokok megvilágítják az éjszakát, s a tűz mel-

lett heverésző fiuk napbarnított arcát. Felhangzik a nóta, az édes-zengő magyar nóta, „ne sirjatok, lányok menyecskék, vissza jönnek a tüzekek még, valaha, valaha vagy soha.”

Gondolatom ilyenkor számyra kel, átvág a Kárpátok messze mögöttünk húzódó erdőfedte bércein, messze a mi szép magyar hazánkba, a mi édes, kalászos szép rónáinkra, ahol eddig már nyugodtan aluszunk azok, akik a napot kétség és remegés között töltik. Ha látnák ezeket a diadal ittas arcokat, hallanák az önbizalomtól büszkeségtől dobogó szíveket, boldogok volnának, olyan boldogok, olyan büszkék mint én vagyok, hogy itt lehetek, hogy részt vehetek ezekben a nagy napokban, amikor a világtörténelmet csináljuk.

Feltámadt szunnyadó békés magyar vérünkben az Európát remegtető Atilla, Csaba őstünk szelleme; kivont kardunkon megtörik a négy világrész szeme, s ágyúink a hadak oroszlanják, bőgve hirdetik a magyar név dicsőségét, a Monarchia leigázhatatlan erejét. Minden nap újabb diadal hírek, napról-napra közeledünk a szent célunk felé, és amilyen mértékben nő a lelkesedés közöttünk, ugyanolyan mértékben demoralizálódik az ellenfél. A magyarok hatalmas Istene velünk van és megsejti bennünket igaz ügyünkért véres küzdelemünkben s remélem nem messze van az idő, mikor megint otthon lehetünk s nyugodtan élvezhetjük a titáni munkánk áldást hozó gyümölcseit, a tartós békét.

— **A veszprémi női kereskedelmi szaktanfolyam.** Akik az 1915-16. tanév szeptember hó 1-én kezdődő női kereskedelmi szaktanfolyamra beiratkoznak ohajtanak, 1915. június elejétől június hó végéig 10 K beíratási díj befizetése mellett jelentkezhetnek az áll. felső keresk. isk. igazgató-ságánál d. e. 10-11 óráig. (A régi ipariskola helyiségében tűztorony alatt.)

A női tanfolyam: csak akkor kezdhető meg, ha a jelentkezők száma legalább 25 lesz, ellenkező esetben a befizetett díj visszaszolgáltatatik. A tandíj minden óra előre fizetendő 12 korona.

— **Az itt levő osztrák menekültek érdekében.** A katonai hatóságok által kiürített Pólaból idemenekült osztrák állampolgárok közül panasz érkezett hozzám, hogy a város közönségének egyes tagjai ellenséges érzelmet táplálnak velük szemben és nem részesítik őket abban támogatásban, melyben a menekülteket részesíteni kell. Ez okból közhírré teszem, hogy az ideérkező menekültek nem olasz, hanem osztrák állampolgárok, őket nem az állam biztonságja érdekében internálták ide, hanem mivel hadviselési szempontból a lakóhelyüket képezett községeket ki kellett üríteni, a kormány által ideiglenesen magyarországi helyeken telepítették le. Felkérem tehát a közönséget, hogy velük szemben jó bánásmódot tanúsítson, mert semmi okot nem szolgáltatnak arra, hogy velük, mint ellenségeinkkel bánjunk el. Amennyiben további

panaszok érkeznek hozzám, az illetők ellen a törvényes eljárást folyamatba fogom tenni. Veszprém, 1915. június 16. Dr. Török rendőrkapitány.

— **Gimnáziumi tanulók felvétele az 1915-16. tanévre.** Azok a tanulók, akik jövőre a helybeli kath. főgimnázium I. osztályába akarnak beiratkozni, f. hó 30-án, vagy július hó 1-én jelentkezzenek a gimn. igazgatónál. A felvételi délelőtti óráktól 9-től 12-ig tart. Június 30-án csak a helybeli kath.-vallású tanulók, július 1-ig pedig amíg a törvényes létszám be nem telik, a vidékiek és más vallásúak fognak felvételt.

A gimnázium I. osztályába csak oly növendékek léphetnek, akik életük 9-ik évét már betöltötték. 12 évnél idősebb tanuló felvételé felett a tanári testület határoz.

A felvétel alkalmával minden tanulóknak személyesen és atyja, anyja vagy gyámja kíséretében kell az intézeti igazgatónál jelentkezni. Ez alkalommal bemutatja a IV. elemi osztályos sikeres elvégzéséről kiállított iskolai bizonyítványt, melyet rendkívüli esetben sikeres felvételi vizsgálat is pótolhat — azután keresztes levelet és újratöltési bizonyítványát, továbbá befizeti a 9 K beíratási díjat. — A felvételi vizsgálat díja 20 K. — Felvételre jelentkezhetnek e napokon a népesbéknek ígérkező (II., III. és IV.) osztályokba felépő tanulók is.

A szállásadókát felhívjuk, hogy legkésőbb július 10-ig jelentkezzenek az igazgatónál, annál is inkább, mert tanulóknak csak oly szállásra szabad mennie, amelyet az igazgatóóság nem kifogásol. Egy szállásadónál négy tanulóval több nem lehet.

— **Tudakozó iroda Csór.** Gróf Somssich Józsefné sz. gróf Szögyén Camilla Csór (Fehérmegye) tudakozó irodát létesített Csór és környékbeli községek számára, mely a hadbavonultak, sebesültek, hadifoglyok és hozzátartozók között az érintkezést közvetíti. Az irodában eltűnt katonák után lehet tudakozni, fogságban levőknek leveleket írni, sebesülteknek egy kórházból a másikba leendő áthelyeztetése iránt folyamodni.

— **A veszprémi villamostelep átvétele.** E címen megjelent mult heti cikkünkre *Tiszttartó Sándor* a következő észrevételek közlését kérte:

„A „Veszprém Vármegye” f. évi 24-ik számában „Egy felebbezés téves adatai” cím alatt megjelent közlemény arra hívja fel a figyelmet, hogy az általam benyújtott felebbezés téves adataitól ne engedje a város közönsége magát félrevezetni, mert ezzel szemben a közlemény, illetve a város adatai a helyesek. Hogy mennyiben nem helyesek a város által felhozott adatok, legyen szabad a következőkben rövidesen kimutatnom:

A matematika ismert alaptétele szerint tudott dolog, hogy csakis „egység” egység tétellel lehet helyes számtani műveleteket végeztetni. Következésképpen a város által egyes hó-

alattomoság, fölbérelt s megfizetett álnokság, galárd hitlenség útján lopódzhattak keresztül rejtett völgyeken, rengeteg erdőnek különben meg nem található útjain. És szivárogtak egyenkint, gyér kis csapatokban, míg többé, sokká verődtek. És ekkor „hősök” voltak. Ölte, gyújtogattak, fosztogattak s e hírekre kitért utjukból mindenki.

Megtelepedtek a szép fekvésű városkába. A parancsnokság nem itt volt. Annak nem volt merre előnni. Egy kies kis falvacskába húzódtott meg. Ott maradt a pap, a doktor, a patikus és a nótárius vagy Gemeindevorstand, vagy hogy nevezzük.

Másnapra nagy lakomát hirdettek az ezredes, amelyre a vezérőrnagybörök és a falubeli intelligencia is hivatalos volt. Pont 1/3 órai megjelenést parancsoltak rá a cibilekre.

Pont 1/3-kor megjelentek mindnyájan: a pap kivételével. Kinos meglepetés, hogy a pap nem jött. Szünet. Az ezredes haragszik. Az adjutáns köhög, a patikus ásít, mert szörnyű éhes, (semmit sem evett abban a jó reményben, hogy nagy fene ebédtől ehetik a muszka uraknál). A doktor az óráját nézi. A Vorstand nem tudja, hová rakja a kezét. Kinos csönd.

— Ja, meine Herren, dass geht doch nicht — mond az ezredes és már szalajta az adjutánsát a paphoz, hogy igazolja magát.

A pap éppen nagy léptekkel méri parokája legnagyobb szobáját. Időnként az asztalhoz megy s rá néz az ott heverő zsebórájára: van-e már három perc 1/3 előtt, hogy elindulhasson. A főhadnagy feltett főveggel vonja kérdőre: Adjá ma-

gyarázatát, mit jelent a késedelem? Miért nem jelent meg pontosan?

De ekzspálva volt a késedelem, amikor mutatta a zsebóráját, amely a mi — és nem a Petrográdi idő szerint mutatta az órát. Azonban az óráját megigazított vele.

Mikor aztán mindenki jelen volt, belépett a tábornok, aki az ezredessel szemben foglalt helyet. És megkezdődött a nagy disz-ebed, amely igen feszetlen hangulatban folyt le. A cibilek szótlanok voltak s csak a kérdésekre feleltek. De a tiszték jókedvűen itták a pezsgőt, bort és pálinkákat. A harmadik fogásnál felállott az ezredes és mikor körültekintésére csend lett, újból leült, ozi! dikcióba kezdett. A cárt éltette. A beszéd végével mindenki felemelkedett helyéről és háromszoros hurrát! kiáltott: „h” nélkül. Persze a cibilek ezt nem tudták és hurrá-nak mondták az „urrá”-t, mert világos, hogy mitmaholnoki kellett. Szemlalomást boszantott ez egy tűzér alezredes, aki megmagyarázta mindegyiküknek, hogy most már nem úgy van mint régen, hogy most már jobb világ lesz, mert a muszka lesz itt örökké az ur. Gondolják hát el azt a h betűt az „urrá!” előtt. Ezt minden becsületes embernek tudni kell! Punktum.

Aztán megkérdezte az egyik urat, hogy mennyire van Budapest. Megmondta, hogy hány száz kilométer.

— No ez éppen jó — mond egy százados — szombatra odaérünk s vasárnap ott látjuk az urakat szívesen ebédünkön.

Ebben a percben: bő-b-hő-b-puff! Krrr!... brrr!... búú! hő-b-hő-b-puff krr! — meg-

szóltak az ágyúk; rövidesen rá a géppuskák. A tábornok elszáadt, az ezredes felugrott, egy fiatal főhadnagy pulykacombot rácsálva futott az ajtóhoz. A cibilek begyulladtak: mi lesz most.

És mi lett? Hamar elő a lovakkal; felpattantak rá. A krigkasszát köcsira tették, kozákok vágattak. Fejvesztett lett mindenki.

Vajjon mi lesz a budapesti uttal?

És másnap a mi tisztjeink folytatták az oroszoknak megzavart ebédjét, de ezen már a cibilek is beszédeseek voltak) s erre már a pap is pontosan megérkezett, mert közben visszaigazította az óráját a mi időnkre és a patikus se csalódott, mert ezt az ebédet már nyugodtan végig ehetette s delectálhatta magát az egyszerű, ge egészséges ételeken.

Szép élet, gyönyörű élet! Gyöngy a katona élet!

Akár táborba szállván, akár tartalékban, akár a lövészárkokban: testvér itt mindenki. Testvér, bajtárs, osztályos örömben-búban, részes a dicsőségben, a diadalmában, reménykedésben, mindénben-mindenben.

Koritsánszky Ottó.

— **Árulást követ el saját vérei ellen,** aki ma a ládafiában vagy pénztárában tartja a pénzét, ahelyett, hogy vért hullató fiainak, testvéreinek, rokonainak támogatására fölajánlana. Az eldugott pénznek minden fillérje egy-egy kj nem lőtt puskagolyó.

napoknak %-os hozadékát nem lehetséges az évi hozadéknak — elnevezni, annál is inkább nem lehetséges ebből az adatokból későbbi évekre következtetéseket vonni az évi hozadékra, mint a hogyan ezt a város számításban megteszi akkor, midőn kiragadja az 1913—1914. évből a „január-hónapok közötti hozadék emelkedését, amely hozadék véletlenül 33-8%-nak felel meg, míg ugyanazon alapon, az 1914—1915. évi „január” havi hozadék már csak 26%, tehát nem emelkedő, hanem már is 7-8%-al csökkenő ez a legutóbbinak megállapított hozadék. Ellenben ha ezzel a számításával szembe helyeztük az 1913—1914. év egész évi tényleges hozadékát (1913-ban: 98.683 kor., 1914-ben: 108.010 kor.), akkor ez a hozadék emelkedés tényleg csakis 9-3%-ot tesz ki, a miből még levonásba hozandó 2% azért, mert 1914. december hóban 21 napig már 7-5 filléres (fel-emelt) világító áram díjak folytak be, melyek 2000 koronányi (2%-os) több bevételt eredményeztek. Marad tehát az 1913—1914. évi hozadék emelkedésül 7-3 %, nem pedig 33-8% és semmi esetre sem a város által kimutatott és állandónak jelzett 26%-os hozadék! Itt van tehát a városi számításnak egyik — szerintem jóhiszemű — tévedése!

A következő tévedés pedig ott van, hogy a város 5. előző évi üzleti bevétel alapján kimutatott 26%-os „átlagot” (mely csodálatosképen szoros összhangzásban áll a fentebbi teljesen tévesen kihozott évi 26%-os emelkedéssel) is áthasonítja (átveti) a következő évekre, holott sem az 1914. évi, sem az 1915. évi teljes eredmény összegeket még nem ismeri. („1914. évről még nincs rendes számadás.”)

Helytelen ez az alkalmazott áthasonítás, mert ha ily módon végezzük el az „átlagos” értékek kiszámítását, súlyos aránytalanságot alkalmazzunk a kezdő évek természetesen nagyarányú emelkedéséből a későbbi folytatódólagos éveknek fokozatosan csökkenő hozadék arányára és helytelen arányszámot nyert erre nézve a város is a kiütetett 26%-os évi átlaggal, mert az üzem fejlesztési lehetőségek megszabott határait egyszerűen félretolta számításainak utjából akkor, mikor az első 1—3 esztendőnek kedvező eredményeit átlagosítja a későbbi évek sokkal gyengébb, vagy következőleg stagnáló eredményeivel. Ezek a bár jóhiszemű, de igen súlyos tévedések a felebezésben felsorakoztatott számszerű adatokból ki lettek külszöbölve az által, hogy itt már az ismert tényezőkre, vagyis a legutóbbi 1913. évi üzleti eredményekre lett felépítve a felebezés számszerű indokolása is (tényleg évi átlagban 32%-os több bevételi lehetőséget állandóan megengedve), a mely számszerű indokolást az ettől teljesen eltérő és fentiekben tévesnek kimutatott adatokkal nem lehet sarkból kimozdítani! A hírlapi közlemény írója tehát ha figyelembe vette volna azt, hogy a felebezésben meg megérintve sincsen a városnak kalkulációja (minthogy helytelen), akkor egyébként jogos kritikájában nem lépett volna olyan területre, melyen a felebezés nem áll, és ebben van a harmadik, de a legkevésbé súlyos tévedés. Veszprém, 1915 június hó 15-én. *iff. Tisztartó Sándor.*

Tisztartó Sándor észrevételeire néhány megjegyzést kell tennünk:

A ki cikkünket figyelmesen elolvasta, sehol se tapasztalta, hogy mi az éveket és a hónapokat össze kevertük volna. Nem tudjuk, miért foglalkozik tehát ezzel a nem létező állítással. Az 1914. év bevetelével kapcsolatban fölhozott számtani műveletei hibásak és tévesek. Micsoda logika az, a mely az 1914. évet kiragadja az eddigi üzemévek közül s állításait ezen egy év adataival akarja igazolni, mikor ennek az évnek második felében a világháború miatt a világon minden — nem hadfelszerelési — üzemnél stagnáció volt, a veszprémi telep mindmennyi nyersolaj motoros telep, az olaj beszerzés nehézségei miatt erősen redukált üzem idővel dolgozott, következtetésképp ennek az évnek bevételei önmagábanállón, helyes következtetés alapjai nem lehetnek. Téves az az állítás is, hogy a közgyűlési álláspont az évi 26%-os átlagos emelkedést a jövő évekre vette számításba. Ha ez igaz volna, akkor a felebezés szerinti összehállítás eredménye nem milliókra, hanem százmilliókra menő plus volna. A közgyűlési álláspont a percentuális emelkedés számításánál az 1915. évről tovább nem haladt, itt se vett 26%-os emelkedést hanem sokkal alacsonyabbat alapul. A közgyűlési álláspont és cikkünk tenorja az volt, hogy a jövődelem a

későbbi években is emelkedni fog. Ezt diktálja az eddigi tapasztalatokon haladó logika, és az a pozitívum, hogy a vasut, a vízvezeték s a téglagyárak évenként legalább 20.000 kor. bevételi többletet fognak jelenteni. Ha tehát minden percentuális emelkedést figyelmen kívül hagyunk a felebezés által felvett 132.000 kor. ezzel is legalább 150.000 koronára nő, a mi már hatalmas nyereség, nem pedig ráfizetés.

Felebezés főntebb észrevételeiben nem tud egy szót sem szólni cikkünk második részére, a melyben kiadási tételeinek tévességére mutattunk rá és bizonyítottuk, hogy a telep még az általa elfogadott 132.000 kor. évi bevétel mellett is nyereséggel fog dolgozni. Azonkívül nincsen semmi ellenérve cikkünk befejező része, az üzemberlet rövid lejáratainak s az azonnal való megszüntetésnek fontossága és előnye tekintetében. Minden újságolvasó, a ki cikkünket s felebezés mostani észrevételeit elolvassa, könnyen megállapíthatja tehát, hogy melyik részen van az igazság.

— **Birkahus árusítás.** Értesitem a város közönségét, hogy a városi hatóság a közönségnek hussal való ellátása tárgyában Obtatt Rudolf mészáros mester ural megállapodott abban, hogy 1915. június 20-tól 1915. október elsejéig a birkahust a hővetkező legmagasabb árban árusíthatja: birkahus eleje 2 korona 40 fillér, birkahus hátulja 2 korona 50 fillér. Ennél magasabb árat nevezett mészáros nem követelhet. Ezen ár megállapítás csakis Veszprém város polgári lakosságával szemben érvényes. Veszprém, 1915. évi június hó 14. Dr. Komjáty polgármester.

— **A Rókkantegylet évi közgyűlése.** A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjegylete veszprémi 48. sz. fiókpénztára vasárnap, e hó 13-án tartotta évi rendes közgyűlését a Korona-vendéglőben. Schön József, a fiókpénztár elnöke megemlékezett az 1914. esztendő folyásáról. Szóvá tette a háború kitörésekor életbe léptetett új alapszabály szükségességét. Megemlíti, hogy az egyesület eddig 3 1/2 millió hadikölcsönt jegyzett. Molnár József a fiókpénztár múlt évi működéséről tartott részletes beszámolót. Ebben kiemelte a háborús állapot folytán előállott helyzetet. A fiókpénztárnak 3 rókkant tagja van, kik alapszabályszerű segélyben részesülnek. A veszprémi tagok száma 675-re emelkedett. A különlegesítési alap 2460 koronát tesz ki. Tagdíjakból Veszprémben és Jutason befolyt összesen 8325 korona. Veszprém megyében levő 7 rókkant után 3437.32 K. összeg lett kifizetve a múlt évben. Három halottja is volt múlt évben a csoportnak: dr. Misy Sándor, Szalay Bálint és Perényi Sándor. Szalay Bálint hozzátartozói temetési segélyre 30 koronát kaptak a külön alaphól, amely összegből síremléket emeltek Szalaynak. A csoport 2000 koronát jegyzett eddig hadikölcsönre. Molnár J. jegyző továbbá a központi választmány évi jelentését ismertette. A jelentés kapcsán megemlítette, hogy a „most dúló háború ráirányította a közfigyelmet azon eszmére, hogy a rókkant és aggkori biztosítási törvényhozási szabályozása a legelőbbségszerűbb sürgős feladatok egyike; a mostani közszerecsétlenségben mily szerencse volna, ha a háború rokkantjainak eltartását egy országos rókkantintézmény eszközölné úgy, mint a Németbirodalomban, mely a háborúból eredő óriási közterheket lényegesen enyhítene.” Majd Mitsky Aladár indítványára a fiókpénztár tisztviselőinek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Schön J. elnök záróbeszédre, mely szép példákban vázolta a pénztár jótékony s áldásos működését, rekesztette be az ülést.

— **A fürdőud megnyitása Buziásfürdőn.** Mint értesültünk Buziásfürdőben, hazánk híres szivgyógyfürdőjében a fürdő üze május 15-én újra megkezdődött. A közönségnek a fürdő összes elismert gyógytényezői, a természetes szén-savas, radiumos fürdők, hideggyógygyógyintézet, Zanderintézet stb. úgy mint béke idején teljes mérvben rendelkezésre állanak. A fürdőhely távol a harci zajtól való kedvező fekvése és kitűnő klimatikus viszonyai folytán kellemes és nyugodt üdülőhelyet nyújt. A háború fáradalmi és izgalmai ugylátszik igen gyakran okoztak szivgyengésséget és egyéb szivbajokat és ennek tulajdonítható, hogy a hadsereg üdülés céljából szabadságolt tagjai már most is szokatlan nagy számban keresik fel a fürdőt. Sokan vannak, sebesülések által okozott bénulásokban s csúszos izületi bajokban szenvedők, kiket a radioaktív fürdők és a Zanderintézet vonzottak oda. A fürdő nemeslelkű tulajdonosa, *Muschong ur* a hadsereg tagjairól

igen liberálisan gondoskodott. A fürdőközönség megfelelő ellátását a hatóságok közreműködése folytán kitűnően szervezték és így a fürdőüzem kifogástalan működése teljen biztosítva van. A kitűnő gyorsvonati összeköttetés lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a fürdő igen nagy látogatottságnak örvendjen.

— **Földmívelés katonák.** Mint értesültünk, a balatonfővölgyi tüzér osztályparancsnok is bocsátott nemcsak ezen, de a szomszéd községek gazdái részére is katonákat a mezei munkák elvégzéséhez rendelkezésre, azonban Balatonfővölgyi község közbirtokosságának a katonák iránti szűkkeblősége folytán kénytelen volt ezt a kedvezményt most represszállás miatt megvonni, mert azok méregdrága béraron sem voltak hajlandók egy egyszerű hasznavehetetlen területet a legelőből, melyet e célra ugy sem használhatnak, a tüzereknek rendelkezésre bocsátani, míg ezzel a községgel határos Csajág és Füle községek a földben értékes és jó legelő területüket gyakorlati célokra, minden térítés nélkül bocsátottak ugyanezen tüzerek rendelkezésére.

Az a község tehát, melynek a sártenger fenekével egyenlő községi útjait ezek a katonák a téli és kora tavaszi esőzések alatt tatarozták, javították és a katonáknak ottani elszállásolása folytán minden termésüket, a fővárosi árakat meghaladó árakon ezeknél értékesítenek, ennek közbirtokosságának vezetői annyira szűkkeblűek, hogy csupa hálából még egy hasznavehetetlen területet sem óhajtanak nekik, drága pénzért, gyakorló térül adni.

Ime: így bosszulja meg magát a közre egyes vezetők uszorszerű szűkkeblősége. Kíváncsiak vagyunk, mit szólnak hozzá a többi gazdák, kik eddig a tüzér osztályparancsnokság által a rendelkezésre bocsátott katonákkal a mezei gazdasági munkát akadálytalanul végezhetik.

Ajánljuk ez ügyet a járás ismert erélyes és igazságos főszolgabírája szíves figyelmébe *Szathmáry Miklós.*

— **A közlelmézés érdekében.** Egy budapesti cég a városnál sertésszír vételre tett ajánlatot, mely szerint a zsír 480—500 koronába kerülne kilogrammonként. A tanács csak akkor fog zsírt rendelni, ha a közönség előbb megfelelő mennyiséget előjegyzett. Akinek tehát sertés zsírja van szüksége jegyeztesse elő a polgármesteri hivatalnál f. évi június hó 26-ig. Veszprém, 1915. évi június hó 17-én. Dr. Komjáty polgármester.

A v. tanács azonkívül külföldi marha és sertéshus behozatalának és tengeri hal rendelkezésének és árusításának kérdésével is foglalkozik. — Mind két élelmiszerre nézve már szerzett be adatokat s már eddig annyit közölhetünk, hogy a szállakmentes szórt tengeri lazac kilója — ha a város rendelni fog — nem lesz drágább 1 korona 30 fillérnél.

— **Jó házból való fiúk fizetéssel azonnal tanácsot felvételnek Fodor Ferenc könyvkereskedésben és könyvkötészetben.**

— **Nyomatványok, könyvkötészeti munkák áremelése.** A papírosáraknak 35%-ig az egyéb anyagoknak, mint festék, kence, petroleum, benzin, olaj, vászon, bőr, keményítő, enyv, cérna, drót, 100%-ig terjedő áremelkedése folytán, kénytelenek a könyv- és könyvnyomtatás, könyvkötészetek, termékeik árát, az előállítás költségeivel legalább némileg összhangzásba hozva az egyes munkák természete szerint 15—20%-al felemelni. Az a körülmény, hogy ezen iparágak, a nagy anyagdrágulások dacára, árait eddig nem emelték, remélni engedi, hogy a fogyasztó közönség méltánylással fogja fogadni a mérsékelt és jogos áremelést.

— **Tarcsafürdői értesülünk,** hogy e hó 10-én teljes üzemmel megnyílt és úgy az élelmiszer mind minden egyéb tekintetben is gondosan felkészült szezonra. Világhírű szén-savas, acél és moorfürdő eddig is fölőselegessé tették, hogy a szivbajosok és nöbetegek valamint a csúszban és verszengésybe szenvedők külföldi fürdőt keresen föl, míg most egyenesen hazafias köteleességet teljesít a fürdőgazgatóság, amidőn semmi áldozatot nem kímélve lehetővé teszi, hogy egy a nagyközönség, mint a nehéz harcokban kifáradt és megbetegedett hőcink gyógyulást találjanak páratlan gyógyhatású forrásainál.

— **Cseplő gépész állást keres gőzgép és benzinmotorhoz.** Cim a kiadóhivataltban.

— **Akinek szép kocsí vagy hintó kell,** fölőseleg, hogy a fővárosba vigye, vagy külföldi gyárosoknak, adja pénzért, mert *Varjas Lajos* bogárnár és kocsigyártó-mesternek Veszprém, a Hosszu-utca (nagy hid mellett) saját házában levő villanyerőre berendezett telepen olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, kikő áron homokfutó-

Nyomatott Fodor Ferenc könyvnyomdájában Veszprém.